

Strategievorming deelnemers

Waarom ben ik boer?

In de vorige nieuwsbrief zijn de maatregelen gepresenteerd waarmee de deelnemers van Koeien & Kansen de gestelde doelen proberen te halen. Dit artikel gaat in op hoe de keuze van deze maatregelen tot stand is gekomen. Ieder bedrijf en iedere deelnemer is daarbij uniek.

Koeien & Kansen kiest voor een aanpak met een centrale rol voor de ondernemer. Een belangrijke reden hiervoor is dat in de praktijk grote verschillen voorkomen tussen bedrijven. Zelfs voor bedrijven die qua bedrijfsopzet (grondsoort, omvang, intensiteit) sterk op elkaar lijken.

De stappen om tot een weloverwogen strategie te komen zijn echter steeds dezelfde, namelijk:

1. Deelnemers zelf geven bedrijfsdoelstellingen en strategie in de uitgangssituatie aan.
2. De huidige mineralenoverschotten worden vergeleken met de eindnormen.
3. Deelnemers stellen zelf een maatregelenpakket samen met behulp van de Interactieve Spelsimulatie.
4. Nadere uitwerking van het maatregelenpakket tot een concreet bedrijfsontwikkelingsplan.

Vijf van de 17 deelnemers vinden het produceren van hoogwaardig fokmateriaal belangrijk, zeven andere deelnemers juist niet.

Huidige doelstellingen en strategie

De doelstellingen waaruit de deelnemers kunnen kiezen zijn vrij abstract. Per doelstelling is gevraagd om het belang ervan aan te geven (zeer belangrijk, belangrijk, neutraal, onbelangrijk of zeer onbelangrijk). De geformuleerde doelstellingen zijn te beschouwen als een antwoord op de vraag: Waarom ben ik boer? Plezier in het werk staat bij iedereen bovenaan. Daarna volgen het waarborgen van de continuïteit van het bedrijf en het werken met dieren. De groep is hierin vrij unaniem. Voor andere doelstellingen zijn de verschillen groter, variërend van onbelangrijk tot zeer belangrijk. Dit geldt bijvoorbeeld voor zelfstandig werken, natuurproductie en het hebben van voldoende vrije tijd.

De strategie is de weg waarlangs men de doelstellingen wil bereiken. Ook hiervoor hebben de deelnemers het belang van verschillende aspecten van de bedrijfsstrategie aangegeven. Tabel 1 geeft een overzicht van de drie aspecten met de hoogste score en van enkele aspecten met grote verschillen tussen de bedrijven.

Meer informatie over de strategievorming vindt u in Koeien & Kansen rapport nr. 2. (Zie pagina 4)

Tabel 1 Belang strategieaspecten deelnemers project Koeien & Kansen (frequentieverdeling).

Strategieaspect	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Hoge ruwvoerproductie per ha realiseren	17	0	0
Arbeid efficiënt inzetten	17	0	0
Hoge voederwaarde (VEM) van het eigen ruwvoer realiseren	14	3	0
Gevarieerd voerantsoen voor de koeien samenstellen	7	4	6
Produceren van hoogwaardig fokmateriaal	5	5	7
Zo veel mogelijk alles zelf uitvoeren met eigen mechanisatie	2	4	11
Inkomen van buiten het landbouwbedrijf halen	1	5	11

Spelenderwijs naar een eigen bedrijfsplan

Als ook de mineralenoverschotten in de uitgangssituatie bekend zijn, gaan de deelnemers zelf aan de slag om maatregelen te bedenken om de eindnormen te halen.

programma waarmee bedrijven, op basis van hun eigen bedrijfsgegevens, diverse (pakketten van) maatregelen kunnen doorrekenen. Door diverse maatregelen te variëren en te combineren krijgen de deelnemers een goed inzicht in effecten van maatregelen op zowel inkomen als mineralenoverschotten. Zo komt men spelenderwijs tot een passend bedrijfsplan.

Dertien van de 17 deelnemers hebben een plan waarmee het stikstofdoel wordt gehaald. De overige vier maken een forse stap in de goede richting. Drie van hen moeten het overschot fors verlagen om de eindnorm te halen. Dit vraagt een flinke inspanning. Bij het vierde bedrijf is bepalend of een deel van de gebruikte oppervlakte formeel meegeteld mag worden. Over het algemeen hebben de plannen een gunstig effect op het inkomen. Dit komt vooral door uitbreiding van het melkquotum en door verbetering van het voer- en graslandmanagement.

Tot slot is het eigen plan verder uitgewerkt in het bedrijfsontwikkelingsplan en uiteindelijk in bemestings- en voedingsplannen. Voor de meeste bedrijven is de uitvoering van de plannen op dit moment al in volle gang. Het maken van de plannen is goed verlopen, of het in de uitvoering ook allemaal zo goed verloopt zal moeten blijken uit de resultaten.

Koeien & Kansen gebruikt hiervoor de Interactieve Spelsimulatie. Dit is een computer-

Alfons Beldman en Wim Zaalmink, LEI

Figuur 1 Voorbeeld van de Interactieve spelsimulatie